

Aan

De Voorzitter van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
13 november 2007	2070801570	BEB/HP/7130301	

Onderwerp

Beantwoording vragen van het lid Van Velzen over de export van goederen naar Iran.

Graag bied ik u hierbij, mede namens de Minister van Justitie, de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Financiën, de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid Van Velzen over de export van goederen naar Iran. Deze vragen werden ingezonden op 5 oktober 2007 met kenmerk 2070801570.

1

Bent u bekend met de aanklachten tegen Aviation Services International B.V., TPC B.V. en Delta Logistics B.V. door een gerechtshof uit de Verenigde Staten betreffende valsheid in geschrifte door Aviation Services International B.V., en respectievelijk de onwettige export door Aviation Services International B.V. en TPC B.V. van goederen uit de Verenigde Staten naar Iran? 1)

Antwoord

Ja

2

Klopt het dat Iran Aircraft Industries, Iran Helicopter Support and Renewal Co., Heavy Metals Industries en Iran Aircraft Mfg., IND HESA de ontvangende bedrijven in Iran zijn van de goederen die door Aviation Services International B.V., TPC B.V. en Delta Logistics B.V. zijn geëxporteerd of doorgevoerd? 2) Klopt het ook dat geen van deze bedrijven voorkomt in annex 1 en 4 die zijn opgenomen als bijlage bij de Europese Unie positie op het gebied van restrictieve maatregelen tegen Iran, aangenomen door de Europese Raad van 23 april 2007? 3) Zijn er onder de in de aanklacht niet met name genoemde bedrijven, bedrijven of personen die wel op deze lijst staan? Zo ja, welke?

Bezoekadres	Doorkiesnummer	Telefax
Bezuidenhoutseweg 153	070-3796085	070-3797392

Hoofdkantoor	Telefoon 070-379 6106	Behandeld door
Bezuidenhoutseweg 30	Telefax 070-379 6154	drs KJ Steenhoek
Postbus 20101	Email f.heemskerk@minez.nl	
2500 EC 's-Gravenhage	Website www.minez.nl	Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

Antwoord

Aanvragen voor exportvergunningen van bedrijven worden door het Ministerie van Economische Zaken beschouwd als bedrijfsvertrouwelijk. Om die reden worden de namen van exporteurs en afnemers dan ook niet openbaar gemaakt.

De door u genoemde Iraanse bedrijven komen niet voor in de bijlagen bij het Gemeenschappelijk Standpunt en de Sanctieverordening Iran.

3

Vallen de in de aanklacht genoemde goederen 4) onder goederen zoals vermeld op de Militaire Goederen Lijst van de Europese Unie of gaat het om reservegoederen voor op deze Lijst genoemde producten? Zo ja, welke van de geleverde goederen?

4

Is er sprake van levering van goederen die onder de Europese dual-use goederen vallen? Welke chemicaliën zijn door genoemde bedrijven in Nederland en Cyprus aan Iran geleverd?

Antwoord 3 en 4

Uit de goederenomschrijvingen in de aanklacht is niet met zekerheid vast te stellen of het goederen betreft die op de militaire lijst staan. De informatie achter de aanklacht is niet in handen van de Nederlandse overheid.

Vliegtuigonderdelen worden aangemerkt als vergunningplichtige militaire goederen als ze speciaal ontworpen zijn of aangepast voor militair gebruik.

Aluminium met bepaalde treksterkte-eigenschappen is vergunningplichtig onder de EU dual-use verordening en onder de EU Sanctieverordening Iran. Die laatste is echter pas van kracht sinds 19 april 2007, waardoor de meeste leveringen in de aanklacht hier niet onder vallen.

Op dit moment loopt er, naast een Amerikaans rechtshulpverzoek in het kader van het Amerikaanse onderzoek, een Nederlands strafrechtelijk onderzoek naar het bedrijf. Om de privacy van betrokken personen en de voortgang van het onderzoek niet te schaden, kan op dit moment geen verdere informatie verstrekt worden.

5

Op grond van welke overwegingen heeft de Nederlandse douane besloten om ambtenaren uit de Verenigde Staten een lijst te verstrekken met 348 exporten van goederen met een oorsprong in de Verenigde Staten die aan Aviation Services International zijn geleverd? Gaat het hier in alle gevallen om export vanuit Nederland of is er ook sprake van andere vormen van handelstransacties, zoals doorvoer en makelaardij (brokering)?

Antwoord

De lijst met de bewuste exporten werd verstrekt op grond van het Verdrag tussen de Europese Gemeenschap en de Verenigde Staten van Amerika betreffende de samenwerking en wederzijdse bijstand in douanezaken (PB L 222/97) en het Verdrag

tussen Nederland en de Verenigde Staten inzake wederzijdse administratieve bijstand bij toepassing van douane wetgeving (Trb. 1996, 331). Op basis van deze verdragen kan uitwisseling van gegevens plaatsvinden om overtredingen van douanewetgeving tegen te gaan. Deze gegevens mogen worden gebruikt voor gerechtelijke of administratieve procedures die achteraf worden ingesteld wegens niet-naleving van de douanewetgeving.

Vraag 6

Is er sprake geweest van de inzet van het “catch all” instrument in een of meer van die onderhavige zaken? Zo ja, in hoeveel?

Antwoord

In resolutie 1696 (2006) van 31 juli 2006 heeft de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties alle lidstaten opgeroepen waakzaam te zijn en de export te voorkomen van materialen, goederen en technologie die een bijdrage kunnen leveren aan het nucleaire programma en het raketprogramma van Iran.

Binnen de Europese Unie heeft de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen (RAZEB) op 15 mei 2006 het belang benadrukt van uiterste waakzaamheid bij de toepassing van exportcontrole op gevoelige goederen met bestemming Iran. De RAZEB van 17 oktober 2006 heeft voorts zijn zorgen uitgesproken over het feit dat Iran zijn nucleaire activiteiten niet heeft opgeschort zoals de Veiligheidsraad eist. In Europees verband is het exportcontrolebeleid ten aanzien van Iran verder uitgewerkt. Deze uitwerking is gebaseerd op de begrippen 'utmost vigilance' en 'presumption of denial'. 'Utmost vigilance', of uiterste waakzaamheid, betreft het versterken van de controle op de meest gevoelige goederen en het uitwisselen van informatie met andere landen. 'Presumption of denial' betreft het afwijzen van vergunningaanvragen indien er zelfs maar de geringste twijfel bestaat over het civiele eindgebruik van de te exporteren goederen.

In resolutie 1737 (2006) van 23 december 2006 en resolutie 1747 (2007) van 24 maart 2007 heeft de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties vervolgens besloten dat lidstaten waakzaam dienen te zijn en de export dienen te voorkomen van materialen, goederen en technologie die een bijdrage kunnen leveren aan het nucleaire programma en het raketprogramma van Iran. Over deze resoluties werd de Kamer al geïnformeerd (zie Tweede Kamer, vergaderjaar 2006-2007, 30 800 V, nrs. 60 en 76).

Aan deze veiligheidsraadresoluties wordt in de EU uitvoering gegeven door middel van Gemeenschappelijk Standpunt 2007/140/GBVB van de Raad van 27 februari 2007 inzake beperkende maatregelen ten aanzien van Iran (PvEG L 61), Gemeenschappelijk standpunt 2007/246/GBVB van de Raad van 23 april 2007 inzake beperkende maatregelen ten aanzien van Iran (PvEG L 106) en Verordening (EG) nr. 423/2007 van de Raad van 19 april 2007 betreffende beperkende maatregelen ten aanzien van Iran (PvEG L 103) en de amendementen daarop, en Verordening (EG) nr. 618/2007 van 5 juni betreffende beperkende maatregelen ten aanzien van Iran (PvEG L 143).

Het Gemeenschappelijk Standpunt 2007/246/GBVB breidt de oproep van VN Veiligheidsraad resolutie 1747 aan staten tot “waakzaamheid en terughoudendheid” bij de levering, verkoop en overdracht aan Iran van de zeven categorieën conventionele zware wapens van het VN Wapenregister uit tot een wapenembargo.

Mede naar aanleiding van de oproepen van de Veiligheidsraad en de RAZEB om extra waakzaam te zijn, is het Nederlandse exportcontrolebeleid op Iran verscherpt.

De verhoogde waakzaamheid komt vooral tot uiting bij de uitvoer van goederen die niet-vergunningplichtig zijn, maar waarvan nu meer dan voorheen bekend is dat deze voor Iran van speciaal belang zijn voor het nucleaire programma en het raketprogramma. Voor deze niet-vergunningplichtige goederen is het opleggen van een vergunningplicht op grond van artikel 1, tweede lid, van de Regeling strafbaarstelling van ongeoorloofde uitvoer van producten en technologie voor tweërlei gebruik, het geëigende middel om de export naar Iran te controleren.

Van de mogelijkheid om een “catch-all” beschikking op te leggen wordt gebruik gemaakt in de volgende twee gevallen:

- indien er aanwijzingen zijn dat de goederen op hun eindbestemming geheel of gedeeltelijk bestemd zijn - of kunnen zijn - voor gebruik in verband met de ontwikkeling, de productie, de behandeling, de bediening, het onderhoud, de opslag, de opsporing, de herkenning of de verspreiding van chemische, biologische of nucleaire wapens of andere nucleaire explosiemiddelen, of voor de ontwikkeling, de productie, het onderhoud of de opslag van overbrengingsmiddelen die dergelijke wapens naar hun doel kunnen voeren;
- indien de goederen bestemd zijn voor militair eindgebruik in een land waarop een internationaal wapenembargo van kracht is.

Het “catch-all”-instrument zal, conform de memorie van toelichting bij de introductie van het instrument onder de In- en uitvoerwet, in verband met de rechtszekerheid van de exporterende ondernemingen, zorgvuldig worden toegepast. Dat wil zeggen dat zowel over de eindgebruiker als over het mogelijke eindgebruik van de goederen twijfel moet bestaan.

Het afgelopen jaar heeft het Ministerie van Economische Zaken een aantal “catch-all” beschikkingen opgelegd aan Nederlandse bedrijven. Indien daartoe aanleiding bestond, is uw Kamer hierover vertrouwelijk geïnformeerd.

7

Zijn de Nederlandse autoriteiten nadien nog geïnformeerd door de autoriteiten uit de Verenigde Staten over de door hen te ondernemen stappen en eventuele verdere (justitiële) samenwerking met de Nederlandse autoriteiten?

Antwoord

Zoals u in het antwoord op vraag 5 kunt lezen, is in de zomer van 2006 informatie over exporttransacties aan de Amerikaanse douaneautoriteiten verstrekt. In augustus 2007 volgde een rechtshulpverzoek van de Verenigde Staten aan Nederland. Aan dat rechtshulpverzoek wordt uitvoering gegeven door de FIOD-ECD in opdracht van het Openbaar Ministerie, en wel het Functioneel Parket Amsterdam.

Zolang het strafrechtelijk onderzoek niet is afgerond, kan de regering daar geen uitspraken over doen, om het belang van het onderzoek en de privacy van de onderzochte personen niet te schaden.

Evenmin kan worden ingegaan op de stand van het onderzoek in de Verenigde Staten.

8

Is het voor de Nederlandse wet strafbaar goederen te verhandelen, waarvan de export naar Iran strafbaar is voor de Amerikaanse wet? Kunt u aangeven welke wet het hier betreft?

Antwoord

De Nederlandse en Amerikaanse wetgeving ten aanzien van export naar Iran verschillen van elkaar. De Amerikaanse Iran Sanction Act en Iran Freedom Support Act verbieden alle handel in en met Iran, terwijl de Nederlandse In- en uitvoerwet, de Sanctieregeling Iran 2007, de sanctieverordening (EG) 423/2007 en het Gemeenschappelijk Standpunt 2007/246/GBVB slechts de handel in wapens en nucleaire of raketgerelateerde goederen verbieden en een vergunning vereisen voor een limitatieve lijst van strategische goederen.

Handel in andere sectoren is in de EU en dus ook in Nederland in principe toegestaan. Echter, Nederlandse strafbaarheid kan eveneens volgen uit de 'Regeling strafbaarstelling ongeoorloofde uitvoer en technologie voor tweërlei gebruik'. In de Regeling wordt overtreding van artikel 4 van verordening (EG)1334/2000 strafbaar gesteld. Dit artikel betreft de mogelijkheid een "catch-all" beschikking op te leggen, zie daarvoor ook het antwoord op vraag 6.

Het is zeer wel mogelijk dat uitvoer van bepaalde producten of technologieën naar Iran zowel onder een Nederlandse als onder een Amerikaanse strafbepaling kan worden gebracht.

9

Is het voor de Nederlandse wet strafbaar wanneer een Nederlands bedrijf of ingezetene valsheid in geschrifte pleegt ten overstaan van de Amerikaanse autoriteiten, zoals een deel van de beschuldiging luidt?

Antwoord

De Nederlandse strafwet is onder andere van toepassing als een Nederlander zich buiten Nederland schuldig maakt aan een feit dat naar Nederlands recht als misdrijf wordt beschouwd en waarop door de wet van het land waar het begaan is, straf is gesteld. Valsheid in geschrift is zowel naar Amerikaans als naar Nederlands strafrecht een misdrijf.

10

Hoe groot is het aantal leveringen aan Iran, waarvoor een exportvergunning door de Verenigde Staten aan eerder genoemde Nederlandse bedrijven werd verstrekt? 5)

Antwoord

Informatie over aantallen in de VS afgegeven vergunningen is niet beschikbaar voor de Nederlandse regering. Om die reden kunnen wij deze vraag dan ook niet beantwoorden.

(w.g.) drs. F. Heemskerk

- 1) United States District Court, criminal complaint case number 07-430-M-01, 29 augustus 2007
- 2) United States District Court, criminal complaint case number 07-430-M-01, 29 augustus 2007
- 3) Council Common Position 2007/246/CFSP of 23 april 2007 amending Common Position 2007/140/CFSP concerning restrictive
- 4) DVBR 1000S, DVBR 1000L, DVRPT-BC-XX-5000 video repaeters van DTC Inc. (p.4), VML 5000ENC video transmitters, 701145-072 Microphones (p. 5), parachutes, ongedefinieerde vliegtuigonderdelen, vliegtuig verf, en industriële chemicaliën (p.6), aluminium staven en platen moden 2024T-3 (pp. 7-8) en 2-Mil-Kaptonn polymide film (p. 8)
- 5) Dutch Businessman accused of violating Iran embargo says he followed regulations, International Herald Tribune (Europe) 19 september 2007.